

Савецкая БЕЛАРУСЬ

ЗЫДАНЬНЕ ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКНАУЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ.

№ 103 (113). Серада, 5-га студзеня 1921.

Ратуйце дзяцей!

Калі мы перанясёмся думкамі ў чорныя і цяжкіе дні жыцьця пры капітальстым царскім строем і ўспомнім аб тых мільёнах пакутных дзяцей, якімі кішэлі гарады, мястечкі і вёскі „вялікай і магутнай царскай Расеі,” дык нам і цянер становіцца страшна...

Голад, холад, бяздомнасць і бязпрытульнасць было звычайным зязвішчам мільёнаў дзяцей... Аб іх выхаваньні і адукаваньні ніхто не хацеў і падумаць. Гэтые мільёны дзяцей самі пракладалі сабе жыцьцёвую съцежку... Варункі цяжкага жыцьця прымушалі іх вучыцца красыці, ашукваць адзін другога, быць збойцамі і г. д. Царская ўлада іраг пальцы пазірала на гэтую справу і была рада, што з кожным днём ўсё болей і болей расьце кандыдатаў у вялікіе мураваныя турмы.

Але насталі сінеглы дні Савецкай ўласці... Новае сонца паслала свой гарачы прамень і алагрэла ўсіх выкінутых на вуліцу дзетак. Савецкая ўлада добра ведае, што дзеці—гэта не будучына. Савецкая ўлада пачала засноўваць дзіцячыя прытулкі, дзіцячыя ясьлі, дамы для дзяцей і шмат іншага. Калі падлічыць усе тэты установы для выхаваньня і адукаваньня дзяцей, калі падлічыць усіх бедных дзетак, якія за часы савецкай ўлады знайшли сабе ўсёлка гніздзечка, дык мы скажам, што Савецкая ўладаю

зроблена вельмі шмат у гэтym напрамку. Але ня шмат зроблена раўнічны з тым, што трэба зрабіць. І вось Савецкая Улада не перастае клапаціцца, каб як найхутчэй даць прытулак і ўсё патрабнае для дзяцей, каб выгадаваць новае маладое пакаленне моцным і здаровым.

Разнесціся кліч Савецкай Улады: „Тыдзень дзіцяці!” Перажываючы цяжкіе дні барацьбы, Савецкая ўласць на ўсё сама можа дзець гэтym абяздоленым дзеткам.

У гэтых тыдзенях яна ўсіх грамадзян заклікае прынесці памерную ахвяру ішческім дзеткам. Яшчэ шмат дзяцей спатыкаецца голых, босых, галодных, халодных і бязпрытульных... Наш, грамадзяне, сівяты абавязак накарміць іх, накапаць, адзець, абуць і даць ім прытулак. Хто паклапаціцца аб іх, калі ня мы самі? Яны на ўсім ня вінны. Паганы лёс даволі пазъдзекаваўся над імі. Мы павінны паправіць іх гаротнае жыцьцё.

Савецкая ўлада, на гледзячы на цяжкую барацьбу, усе троі гады рабіла ўсё, што магла, каб палепшыць становішча дзіцяці. У гэтых тыдзенях мы ўсе павінны прыйсці ёй на помоць. У гэтых тыдзенях кожны грамадзянін павінен успомніць аб тых гаротных дзетках, якія так сама хочуць есьці, хочуць быць ўсёлка адзетымі, хочуць заснуць на мягкай пасыці.

Сяляне і рабочы!

Памятайце гэты тыдзень і памажыце дзецям чым толькі можаце.

„Дзеці—кветкі жыцьця”. Ня дайма ім завянуць без пары... Ня дайма загінуць на марозе... Дзеці—наша будучына. Іх чакае вялі-

кая праца: яны будуть канчаты распачаты будынак.

Паможам ім у гэту цяжкую хвіліну, пакормім і напоім іх, каб з іх выраслы моцные і добрые будаўнікі лепшага жыцьця, каб яны былі славнымі вартаўнікамі заваяванай свабоды.

Тэлеграмы.

Польшча і Савецкая Расея.

Старшыня Расейска-Украінскай мірнай дэялягациі ў Рызе вяярнуўся да старшыні польскай мірнай дэялягациі з нотай, у якой говорыцца, што Расейскае і Украінскае правіцельства чакаюць як найхутчэйшага вываду польскіх войскаў і ўладаў з нейтральных межаў. У праціўным выпадку Расейскае і Украінскае правіцельства пакідаюць за сабою волю чыннасця.

Голад сярод урангэлеўцаў.

Рэшткі урангэлеўскіх бандэў, якіе ўцяклі на пароходах, не адтрымліваюць харчоў і церпяць голад. Сярод іх запалаў тыфус.

Камуністская партыя у Турцыі.

Камісар фінансаў Тэрэз і депутат нацыянальнага сходу Саруцэм Джалам арганізавалі ў Ангоры камуністскую партыю. Гэтая партыя, па словах „Басфора” ад 12 сінення, мае шмат прыхальнікаў, якіе у нацыянальным сходзе, так і паміж населеніем.

Балахоўцы.

З прычин скірдай нася левінія Уладзіміра Валічскага, Уладаўскага і Ковельскага паветаў на грабежствы і пагромы, учыненныя рэшткамі бандэў Балахоўчы, польская вайсковая ўлада загадала ўсіх захопленых на месце праступку балахоўцаў пакараць за вінне палігамі судом.

наступны пункт, спэцыяльна датычачы Савецкай Расеі:

„Партыя ў асобе Савецкай Расеі бачыць першую спробу прывядзення ў жыцьцё ідеалу работе дзяржавы. Рабочы Румнай з поўнай аўтактычнасцю наглядае за вялікімі патугамі і ахвярамі расейскага народу ў барацьбе за сацыялістычны лад.”

Крывавіціцы уцікаюць.

З прычин перамогі персікіх рэвалюцыйна-французскіх купцы уцікаюць з Персіі.

Новая партыя.

„Лунтаторуд”, выкладачы і нумары ад 19 сінення зноў утварыўшайся сялянскай сяняйлісткай партыі, приводзяць з часткай гэтай праграды, датычныя нашай палітыкі,

Правіцельства паўстанцаў.

Інфармацыя адзял анторскай місіі ў Тыфлісе паведамляе, што Месапатамія, паўстаўшая на абарону, сваёй нацыянальнасці прыці ангельцаў, арганізавала ў Наджафе праціўства, на чале якога стаіць Саіф Бадэрдзікі. Ад новага праціўства вяяла ў Ангору дэялягация.

Панскіе гульні.

Здавалася, што з часу пад-
нісння пасярдзяга міру з
Польшай кончапца ўсе зла-
чынствы, якіе вызываліся вай-
ною, і змучаны, многана-
куны народ зможа нарешце
уздзда гэту мірную працу. Так
здавалася, але сталася зусім
іншай. Тыс людзі, якіе маюць
імшасце жыць у тым аза-
нав, „найтранльней зоне”, і
на адну хвіліну на бачань
супакою. Для іх насталі часы
у некалькі разоў горшы, ча-
соу настаярчай вайны. Гра-
бежствы і забойствы „зялёных”
з'яўляюцца грабежствамі і за-
бойствамі з боку „культурнай”
шляхецкай польскай армії.
Хутка міне 3 месяцы, як мы
на паперы маем заміреньне.
Але калі мы адвернем вочы
ад паперы і паглядзем у вочы
самому жыцьцю, то пабачим
усё страхапацьця гетага „супа-
коўнага жыцьця”.

У свой нопе ад 30 сінен-
жна старшыня Расейска-Укра-
іскай мірнай дэллагадыі тав.
Іоффе даводзіць да ведама
старшыні Польской мірнай
дэллагадыі злачынствах абою
аддзелных частак польскай
армії ў адносінах да наса-
меннія, якое живе к усходу
ад дзяржаўнай граніцы. У гэ-
той нопе між іншымі гаво-
рыцца: „У Слуцкім раёне,
21 га сіненжня 1920 г., паміж
атрадамі палякаў у 16 чала-
век, які рабіў раквізыцію у
п. Жовулкі к усходу ад дзяр-
жаўнай граніцы, у найтранль-
ней зоне, і расейска-украін-
скімі атрадамі па ліквідаціі
бандытага, здарылася пера-
стрэлка, у канцы якой бы-
лі адзін паляк забіты і два ра-
нены. У той жа дзень вечы-
рам у п. Жовулкі з'явіўся
дужэйшы атрад палякаў, зра-
біў раквізыцію і забраў з са-
бою старшыню камітэту”. У
іншых міесцох, як напрклад,
у вёсках Лісаўчыцыне, Ра-
кашычах Губіне палякі зъде-
каваліся над сядзянамі, білі
іх бізунамі і кіямі, забіралі
усё, што можва.

На законах вайны, якіе па-
звінны быць добра вядомы „ле-
макратичнай” Польшчы, з
мірним беззаружным насильні-
нем ніхто не вяве, на ломіць
яму рук, не паласуе яго
спінау бізунамі і кіямі. Чо
муж гэтэ так сталася, што
усё законы чалавечнэе за-
намітаваны? Няўжо-ж мала-
яшче цраліта криві, сльба.
Няўжо ж яшчэ мала гора лю-
дзям, перанесшым увесь ця-
жар большы, як 6-і гадовай
вайны?

Усе гэтне злачынствы па-
лякаў застаўляюць нас пільна
глядзець у бок нашай заход-

вай граіці і мецца трымашь
у сваіх руках стрэльбу. Мір-
ная нарада ў Рызе ўсе заці
гваецца. У грашавой сараве
Польща становіща наўступ-
чываі. Пан Пілсудзік на важ-
ных справах заклікаецца ў
Париж, у гэта контр-рэвалю-
цыйнае гняздо. Рэспубліка
рабочых і сялян маюціца-
вочы ўсясьветнай буржуазіі.

Стары, адживача свой
век ѿлет, на сумленні якога
ліжаць тие многамілённыя
ахвяры самых лепшых сыноў
працоўнага народу, якіе при-
несены ў працягу імперы-
істкай і грамадзянскай войн, у
гледзіць на рэспубліку рабо-
чых і сялян, як галоўны ста-
ры воўк на авечку: Ен хачеу
бы яе цялкам праглынуць, да-
коўня толькі, каб зубоў не
паламаць. І вось, калі нама
сілі праглынуць, пачынаескуба-
ці савецкіе рэспублікі. З гэ-
тага метак натраўлююцца на
нас рознага калібра малые
дзяржавы, забараняюцца ган-
длёвые зносіны з наці, салдаты
усё тые, якіе слачуваюць
уласці работнікаў і сялян.

Афіціяльна вайны німа,
але ўсе тыя аддзельныя зда-
рныя, якіе мы бачымі сваімі
вачымі, кажучы нам, што і
супакою так сама ичма. Вось
дзеля чаго нам трэба ў гэтне
часы быць дужымі і зоркімі.

І ціпер, калі началася до-
мабілізація арміі, трэба за-
стаючуюся частку яе, як мож-
на лепш з'арганізаваць, ара-
біць яе дужаю і спрытаю
для ўсіх ворагаў, яе јшчэ
удушмансі галовы. А дужаю
наша эканамікае і гаспадар-
чае становіща начне узмац-
няцца. Пачаўшыся пад'ем у
дзеле мірзага будаўніцтва
паказвае нам, што на гледзі-
чи на страшнную разрушу, мы
пачынаем вылазіць з бя-
ды. Чым больша праца бу-
дзе ёсці ў гэтым напрамку,
тым больш пеўнымі мы можам
быць, што ўсе шкаліўні для
супакола юніцца здарэнь-
ні пачнуць зъянняцца. У на-
шай эканаміцкай і гаспадар-
чай сіле—страх нашым вора-
гам. Гэзам з вайною, са стрэ-
льбай і гарматаю, пачынаецца
вайна на мірным шляху бу-
даўніцтва.

С. Б.-т.

наўчэнні да новага голу і ўсё
другіе работы.

Эпікіртыцтва у вёсках.

Адбылося ўрачыстое адчи-
нельне электарычнай станцыі
у вёсцы Янікаве, Рачаўская
воласць, Чэрніскага павету,
Тульскай губерні. Адчиненая
станцыя другая па ліку, якая
працуе сярод вясковага наса-
менні ў губерні. Станцыя
мне даста асвятыленне ўсім
воласці.

Барацьба з бандытамі.

Камітэты бяднейшых сялян
Адаскай губ. павялі рапушчу
барацьбу прыці кулакоў і
бандытам, якіе з'яўляюцца ў
белагвардзейцаў.

У Крыме.

Под кіраўніцтвам Сав. Нар.
Гаспадаркі ў Феадосіі звяль-
даіцца пачын табачных фабрик,
у якіх працуе тысячі
рабочых, сирпу—142 тисячі
пудоў, два маханічныя заво-
ды, міни з электарычнай ста-
цыяй, сяляніе прымысловасці
зі галавым вырабам у пачын
мілёніу пудоў. Сав. Нар.
Гаспадаркі адчынаю новыя
мастэрні.

У Савецкай Расеі.

Першое пасяджэнне У. Ц. В. К.

31 га сіненжня ў Крамле, у
салі Свярдлова адбылося 1-е
пасяджэнне Усерасейскага
Цэнтральнага Вакынучага
Камітэту, выбранага на 8-ы
З'ездзе Саветаў. Згодна з
прапазиціяй фракцыі каму-
ністаў аднаголосна выбраны
наступны презідент з 18
членамі і 6 кандыдатаў:

1) М. І. Калінін (старшина),
2) А. С. Енукідзе (секретар),
3) Г. І. Петроўскі, 4)
Пётр Залуцкі, 5) Л. В. Каме-
нєв, 6) И. Г. Сымоніч, 7)
Ю. Х. Лутовінаў, 8) Б. В. Са-
прозаў, 9) І. В. Сталін, 10)
М. Ф. Уладзімірскі, 11) І. І.
Кутузав, 12) А. І. Рыкав, 13)
М. П. Томскі.

Кандыдатамі выбраны: 1)
Фелікс Кон, 2) В. А. Аванес-
сав, 3) Ян Рудзутак, 4) Л. С.
Сасноўскі, 5) Д. І. Курекі і
6) В. В. Асінскі.

У. Ц. В. К. аднаголосна
запісвадзіў т. У. І. Ульянава
Леніна старшиню Савету
Народных Камісараў і сучас-
ны склад Народных Камісараў.
У. Ц. В. К. даручыў пре-
зыденту выдзеліць камісію
на мясцовы транспарце.

На гэтым пасяджэнні бы-
ло зачынена.

Святкаванье выдаленія бязграматнасці.

У Кацерніадары ў тэатры

9-ай арміі адбылося ўрачыстое
пасяджэнне з прычыны пабе-
ды, а трохмінай на фронце ба-
рацьбы з бязграматнасцю. На
пасяджэнні прысутнымі былі
чырвоноармейцы—вучні школ
граматы, настаянікі і камітэты
на выдаленіі бязграматнасці.

Быу зроблены даклад аб
вінаўненіі баявога прыказу
на выдаленіі бязграматнасці.
У сілу гэтага прыказу якіе
граматныя чырвоноармейцы
павінны быць аблучаны
да 1 га сіненжня 36 месяцаў
у дзеяўтай арміі адукаваліся
13.500 чалавек.

Цукер.

У Кіеўскай губерні цукро-
вые фабрыкі знаўгічна працую-
ць. Ад працы мілулага году
мае быць адтрымана 270 тн
сяч пудоў цукру і 840 пудоў
патакі.

Дапамога сялянам.

У Кустанайскім павеце Аран-
бургскай губ. у гэтым сель-
скіх атрадаў металісту нала-
дзіў 65 плугоў, 80 севалак, 350
уборных машин, 50 малатар-
най і 150 іншых сельска-гас-
падарскіх прыладаў.

Папраўка паравозаў.

У Ташкенцкіх чыгуначных
мастэрнях папраўлены ўсе
насупніе паравозы. Добра вы-

Устане белых.

Паніхіда па Мікалаю II.

Расейскіе белагвардзейцы
у Прыкамі ў рускай на-
сельскай царкве адстужылі
паніхіду па Мікалаю II.

Бацька Балаховіч на спіці.

У гутарца з прадстаўніком
друку адзін з найбліжэйшых
памоднікаў Булак Балаховіча
заяў: „Булак Балаховіч на-
 чау вайну бедным чалавекам,
а ціпер ён мае аграмадные
мастэкі у Пазнані і ў Поль-
шчы кештам у 100.000.000 ма-
рак. На апошнім пасяджэнні
генеральнага штабу Булак
Балаховіча частка яго гене-
ралаў, в начальнікам штабу
Васільевым на чале, запа-
трабавала спыненія пагро-
май і грабяжоў, але больш-
шасць, з Савінкам і самымі
Булак Балаховічам на чале,
настаялі на тым, каб і наша-
лі дэлікатам дазваліцца раб-
біц пагромам і іншым „пар-
тызанске чыннасці“. Даўшы
на жыдоўскага легіёну, лег-
тавінта Цайтліна, генера-
лаў сказаў, што легіён не ідзе
армію Булак Балаховіча. Цай-
тлін быў аскаржаны жыдоў-
скімі салдатам, якія агітатар
проці белых забіцца, і бы-
ли расстрэляны.

Ліквідацый бяз- граматнасці.

Сацыялістичны ўкладжыць-
ца патрабуе высокай адука-
цыі ўсяго грамадзянства, съя-
домасці і разуменіем усяго
таго, што робіцца на съвеце.
Кожны грамадзянин сацыяліст-
кай распублікі мае ўсе чалавечы-
е права, і толькі треба
добра ведаць, як тагоє правы
рыкарства.

Калі мы паглядаем у неда-
лекае мінулае часоу Мікалай
ІІ, то пабачым хітру паліты-
ку, якая кіравалася к тому,
каб працоўны народ на бачні
съвету, каб яго дзецы так же
лі, як і ён сам. Пачаўшася
імперыялістская вайна забра-
ла многа культурных працау-
вікоў, асабліва настаўнікаў,
кіе не карысталіся нікім
хьготамі.

Што ж рабілі з гэтым заб-
раным наўсцяжным скарбам?
Пасыдалі іх у вайскове-
шкілы, пасъязі чаго ўжо аф-
тарамі яны ішлі на фронт.
Вядома, што самы большы
предант забітых і скалечаных
быў сярод афтарства. Куль-
турные сілы изравваліся, гі-
нулі задарма.

А пазстаўшыся без на-
стаўнікаў школы руйнавалі-
ся, дзецы б'юць дзецаў на
вулицы, дарослае насильніе
перастала чуты слова прау-
ды. Лік бязграматных, якім
у даведчыне часы славілася
Расея, у часе вайны ўсё па-
зілічываўся. Пачынаўшы
вучыцца, за адсутнасцю
школ, кутка забывалі гое, што
знаю. Надышло царства дем-
оў. Народ вібіваўся з сіл у
бальшавікі барадьбе і розных
педахваткамі, чіе яго агарну-
лі. Ён змагаўся, але гэта зма-
гальне не падняшала яго ста-
новішча, бо ён меў заплю-
щаныя очы, атручаныя ца-
рыкам і папоўствам, мазг.

Дацакаліся революцыі... Эда-
валася, што вось калі мы, му-
чанікі капіталу, важыўм
бальготна і радасна, вось ка-
лі жыцьцё, як маючи ў сваім
развіцці юных перашкод,
хуткімі крокамі пойдзе і па-
дешланьне. Так здавалася,
але на так сталася.

Галоўнаю перашкоду была
і ясупнічаючаяся вайна, і
етрапленная ціара, якая не
давалаі магчымасці народу
зіясці з старога месца і
зажыць пановаму.

Бачучы ўсё гэта, Савецкая
ўлада ражыла пакончыць
за старым, зацілым ворагам
усяго ховага — бязграматнас-
цю. І на толькі з бязграмат-
насцю кіржану, але так сама
і з палітычнай і з сацыяль-

най. Распачата была вялікая
праца, як сярод насельніні,
так і сярод армii. Усе добрас-
тартыя былі запрошаны на
дапамогу ў гэтым вядкім
дзеле. Наставікі — б. афіцеры,
у армii вялікія былі "на-
чальствам" у свабодны часы
яны вучылі чырвонаармейцаў.
Праца гэта даремна не пра-
пала, і у Расеі ужо дала ба-
гатыя вынікі. Ты, які ў книж-
цы бачылі толькі вікіе кручкі
і палачкі, зараз чытаюць, пі-
шуць. Вочы іх расплюшчаны
ліся. Треба бачыць тую вялі-
кую радасць на твары "вуч-
ня" 30—40 гадоў, які сам пі-
чынае пісаць, каб праканапца
у тай вялікай карасці, якую
будзе мець праця ўні народ,
скінуўшы з сваіх плеч па-
ворнае ярмо нязнанія.

Калі мы паглядзім, што
вроблена у нас на Беларусі
у гэтым напрамку, то павінны
будзем адзначыць, што вельмі

мала. Перашкода быті палі-
тычніе карункі нашага жыць-
ця. І ўсё ж такі мы бачым,
што цемру начынаюць пра-
маваць прамены съвету. У
Менску ужо адчынена да
30 школ для бязграматнага
дарослага насельніні. Гэтые
школы ў першую чаргу адчы-
ніюцца па прафесіянальных
связах і прадпрыемствах. За-
даўкі ўселяюцца барадаты муж-
чыны і кабеты з дзіцячымі на-
руках. І тое, што сярод іх
бысьць вялікая зацікаўлені
насць да навучання, дае
надзею, што ў куткі часе
шпарта працаю пабудзім во-
рага духу, як пабядзім вора-
гаў цэла: на могілкі бязгра-
матнікі загоні асінавы кол-
і з расплюшчанымі вачыма,
высока падняўшы галаву,
пойдзем да сапраўды свабод-
нага, шчасливага жыцьця.

Сымон Бязрукі

Што чуваць заграніцай.

Намунізм і хрысьціянства.

Бертран Рассель у сваім
пісьме ў "Пекін-Лідер" дзе
адказ сваім праціўнікам, якіе
падчлі злосны гарнідар з
прычыны таго, што Бертран
Рассель парадай ў бальшавізм
і хрысьціянствам: "Людзі ця-
пер ужо забылі праудзівае
хрысьціянства. Першыя хрысь-
ціяніе сур'ёзна прарабавалі пра-
водзіць у жыцьцё камунізм.
Нагоды глядзелі некалісь на
хрысьціянства, гэтак як ця-
пер глядзіць на бальшавізм.
Баку робіцца ціпер новай
Меккай, дзе пальгримы шу-
каюць Леіна, як некалісь
шукалі Хрыста. Магчыма, што
кілі бальшавізму сп摒ініца
1920 г., то толькі гісторікі
патропіці напомніць веру
чым аб яго камуністичным
пахідженіні".

Фінляндзкая ацінка расейсціа
фінскага міру.

Фінляндзкая газета "Іта-
лекты" піша ў справе зап-
вяджэння расейска фінскіх
мірных умоваў. Кепска мы
утварылі мир — піша газета —
вельмі шмат уступак мы зра-
білі бальшавікам і вельмі
мала мы за гэта адрымалі.
Такі мир для нас болей не-
бяспечны, чымся ўсясьвет
ная вайна. Нават веенія не-
бяспека павялічілася, бо
згодна з мірными умоваімі,
мы павінны зьнішчыць узъя-
режные узмацаваныі, а Ра-
сес будзе мець свае аграмад-
ные вееніе парады, падоб-
ных якім мы не патрапім
збудаваць. Мы можам толькі
будаваць для нашай абарони
і падводныя лодкі.

мала. Перашкода быті палі-
тычніе карункі нашага жыць-
ця. І ўсё ж такі мы бачым,

За годам год ідзе.

За годам год ідзе
У барацьбе за волю.
Сяячі наша расыце,
Знаходзіць сваю долю.

* * *

Плыве за годам год
І съвеціць нам дарогу.
Уесь працоўны род
Съянічнае перамогу.

* * *

За годам год плыве.
Штандар чырвоны з'ле.
Пакрыўджаных зале,
Гаротных замліве.

* * *

Г праца ўсюль кіпіц
Бяз меры і бяз конца.
О, шчасна можна жыць
Над вольным, лясным сонцем!

Д. С.

иациі быті вяудатны. Газэ-
ты паведамляюць, што матро-
сы, якія гледзячы на стараныі
Д'Анунціо, засталіся вер-
нымі італьянскому правіцель-
ству.

На Далёкім Усходзе.

Разъягаюца.

Да Гродзава съпягваюца
рэшткі рэакційнераў. Узброе-
ных паміж імі мала, большасць
разъягаеца. З ман-
чжурскай лініі разышлося
на катах 8.000 чалавек.

У Манголії.

Памагаюць Унгерні.

Мангольские князі даюць
барону Унгерну гроши, хар-
чы і вееніе прыпасы.

У Індыі.

Нацыянальны кангрэс.

Індускі нацыянальны кан-
грэс адчыніўся при ўдзеле
многіх тысяч дэялятатаў, якіе
прыехалі з розных старон Ін-
дыі. Пралетаўнік прыбылай
камісіі у сваім працове зв'ё
деляятатаў падтрыміваць рух,
які стаіць прысупу ангельска-
га правіцельства. Іні запат-
рабаваць, каб зарэз жа ства-
рылі самаўпраўленіе Індыі
з ясным визначынем усіх
іх праву. Шэсці праект та-
кой канстытуцыі раздзелі ўсім
делятатаў э'зду.

У Японіі.

Зъверстыя японцаў.

У некругу Энчу, у Грын-
скай ваколіцы, японскіе са-
даты учыняюць зъверстыя на-
кітайскіх насельнінem. Яны
расгралялі 470 чалавек. Адр-
озалі вушы і насы 60 кітай-
цам, гвалтуюць кабет.

У ПОЛЬШЧЫ.

Польскі вайсковы паход.

В Данцыгу паведамляюць аб прыбізьці польскага вайсковага паходу. Гэты паход, які называецца „Маршал Пілсудзкі,” збудаваны ў Фінляндый. Ён змяшчае ў сабе 500 тону і мае некалькі гарматаў з кулямётамі.

Яго экіпаж у мірны час складаеца з 60 чалавек.

Правы жыдоў у Польшчы.

Фракцыя жыдоўскіх дэпутатаў польскага сойму з'явілася да міністра заграніч-

ных спраўаў і заявай, у якой паказываецца аб вытлумачэнні пункту расейска-польскіх мірных умоваў, дзе взынчаваюцца права падданых бывшай расейскай імперыі, якіе ціпер жывуць у Польшчы.

Фракцыя вымагае шымрага выпаўнення гэтага пункту, паводлуг якога маюць права польскага грамадзянства ўсе живучие ў Польшчы расейскіе падданы, незалежна ад таго, якіх бы нацыі яны ни былі.

Што робіцца на Беларусі.

г. Горкі, Гомельскай губ.

11 і 12 сінтября, Беларускай сэкцыяй студэнтаў Гарадзкага Сельска-Гаспадарскага Інстытуту, у студэнтскім клюсе была пастаўлена драма Ул. Галубка „Ганка“ ў 5-ці актах.

Сюжэт п'есы, пікавы з псыхалёгічнага боку, выразна даў ту юшкадлівасць клясавай рожніцы, якая часта рабіла людзей няшчасных, якія адиагнозіравалі так і з другога боку.

Вняўляючы тые адносіны, якіе меліся ў нас на Беларусі ў дарэвалюцыйны час, між панамі—земляўласнікамі (тып гаспадыні, суседкі) і селянамі (тып Ганкі і яе бапцікі-пастуха), аўтар праводзіц і тые варункі, якіе больш віны ў клясавых ненаразуменіях—гэта адсунутасяць, далёкасць паноў ад народу.

Гэта добра выяўляе гаспадар—памешчык, які дзякуючы блізкаму сумеснаму жыццю з салдатамі ў часе вайны, здабіў больш-менш праўдзівые адносіны з імі, выяўляючы ў п'есе тып народніка: „я брат з сваімі салдатамі разам, бывала, спаў і не рабіў нікай рожніцы, гэта і тут...“ кожа ён, слухаючы слова Ганьбы па сяляні: „Усе мы людзі...“ вось яго праўдзівыя слова.

З другога боку, тып Васіля з чистай, цэльной, не сапсушай гадавальнем ў клясавай рожніцы душой памешчыка-народніка. Ён мае ў сабе пічную любасць да простага люду, к сэрцу прымаець

праўдзівае гора селяніна—на стуха і не прызнае традыцій клясавых падзелу: „... Ні князь, ні граф ня прышоў сюды з гэтакім тытулам...“ Ён праўдзіва закахаўся ў пакаўшку сябе цёткі—Ганку, хочучы жаніца з ёй, але прымус цёткі жаніу яго на багатай дачце памешчыцы суседкі, зрабіўши яго на яшчесным, што з вечнай думкай аб кінутай ім Ганке ўтварыла яго трагедию. Шкада толькі аднаго: аўтар саўсім не даў тых зарункаў, якіе ў нязвычайнай абставе цардзілі чистую несапсутую душу Васіля.

Старац—пастух, праўдзівы селянін беларус, в безканечнай адданасцю сваій матці—зяметьцы, а цікай пакорай да свайго ўдаелу і дужымі ханянем усяго роднага.

Побач с псыхалёгічным упрыям, п'еса дала і многа мастацкага; пекінским грэйнем чуцьня ўсіх артыстаў—аматаў, специяльнай дапасаванай декарапціяй, п'еса дала і эстэтычнае здавальненне.

Ни можна абысьці яшче і тэй маты, якую сэкцыя поруч ставіць на першыя імянія пры нарыхтоўцы сваіх спектакляў: гэта паказаць усю прыгожасць, усё багацце роднай мовы, тую значасць і мягкасць яе, што так невядома чалавеку чужому, незнайдзімаму з беларускай мовай.

І ў пастаўоўцы п'есы „Ганка“ многа ўвагі было звернена на цэльнасць і пэўнасць выразаў.

Треба думаць, што ўперад сэкцыя яшча не здзела раздасць гэтакле здавальненне служачом, што раз съціраючыя вязненчыны дэфекты, якіе здараліся ў Ганцы і аб якіх тут не месца гаварыць.

Міхась.

У Ігуменшчыне.

2-га студзеня 1921-га году

у Ігумене адчыніўся з'езд саюзу работнікі асьветы і сацыялістичнай культуры. Сабралася пакуль што 129 чалавек. Маюць прыехаць новыя дэллягаты. На павестцы дык занходзяцца пытанні педагогічнага і культурнага будаўніцтва, а таксама спраўа арганізаціі саюзнага аб'яднання. У дэллягатаў чуенца снегі да працы.

Менская жыцьцё.

Закупачная камісія пры Цэнтрабелсаюзе.

Нядзяўна з'арганізавалася пры Цэнтрабелсаюзе закупачная камісія, якая мае сваія матэрыялы дазволіць Савецкім установам рабіць закупкі па рыначных цэнтрах у тых выпадках, калі якія колечы разы ѿ будзець у складзе на роднай гаспадаркі.

Лесаразработка.

Менская Аддзяленне Цэнтрабелсаюзу занята лесаразработкай у Бабруйскім, Ігуменскім і Барысаўскім паветах, пасля чаго будзе дастаўляць у Савецкіе установы Беларусі ўпакованыя матарыялы—бочки, клёпкі і іншое.

У Цэнтрабелсаюзе.

Гэтамі днімі Цэнтрабелсаюз мае адтрымаць 2 вагоны чыгуна для сялян і 6 вагонаў шкла.

Юрыконсультскі Аддзяленне Цэнтрабелсаюзу дае сялянству юрыдычныя рады па капарадці і па зямельнаму пытанню.

Інфэрмацийны аддзяленне Цэнтрабелсаюзу разаспаўва ўсе спажывецтва таварысты Беларусі цыркуляры з галоўнымі тэмысамі па капарадці, у якіх кліча да супольнай працы на карысць краю.

Рабочыя сталоўкі.

Дзяля выдачы абедаў усім служачым Савецкіх установаў „Бло“ павялічывае лік рабочых сталоўак.

Рэгістрацыя чужаземных падданных.

Камісарыят Унутраных спраў мае рабіць у працагу

10-ці дзён рэгістрацыю заграеждзеных падданных.

у Камісарыяце Земляробства

Камзэм прынцыпова даў згоду на перадачу „Предпук“ майсткую Менскага павету—Ігуменскага савету. Святычны і Заазер’я з усім інвентаром, з метай правільнай арганізацыі ў гэтых майстках гаспадаркі паводлуг плянаў, зацверджаных Камзэмам.

Навагодніе блкі.

Для дзяцей рабочых і слухачак у Народных майстках шмат дзе ўладжаны навагодніе блкі пры вельмі пекінай аbstаноўцы.

АВЕСТКА.

у Беларускім Рабочым Клубе (Юраўская, 19) 15 га сгудзенія г. г. адчынінца для членуў клубу з х месачныя вачарніе курсы беларускага ўчицтва, на якіх будуть чытатцца наступныя прадметы:

- 1) Беларуская мова;
- 2) Гісторыя беларускай літаратуры;
- 3) Гісторыя Беларусі;
- 4) Геаграфія Беларусі;
- 5) Палітычная эканомія;
- 6) Бухгалтерыя;
- 7) Клапарація.

Члены Клубу, жадаючыя праслушаць гэтые курсы, павінны запісацца ў сакратара Клубу (ад 6—8 г. веч.) да 14-га студзеня.

Праўленне Клубу.

